

СТИЛІСТИЧНА РОЛЬ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ АНТРОПОНІМІВ У ЗБІРЦІ «ЛОГІКА РЕЧЕЙ» ТА РОМАНІ «ТРЕТЕ ПОЛЕ» ВАСИЛЯ КОЖЕЛЯНКА

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Випуск 25.

УДК 811.161.2373.2 «19»;

Вегеш Анастасія. Стилiстична роль лiтературно-художнiх антропонiмiв у збiрцi «Логiка речей» та романi «Трете поле» Василя Кожелянка; 14 стор.; кiлькiсть бiблiографiчних джерел – 14; мова українська.

Анотація. У статті досліджуються літературно-художні антропоніми збірки «Логіка речей» та роману «Трете поле» сучасного українського письменника Василя Кожелянка. Подається опис власних назв героїв, визначаються функції літературно-художніх антропонімів, вплив постмодернізму на способи їх творення.

Ключові слова: альтернативна історія, літературно-художній антропонім, постмодернізм, прізвисько, апелятив, характеристична функція.

«Логіка речей» – це типовий продукт кризи середнього літературного віку. Але, попри різкий стилістичний віраж, В. Кожелянка не втратив почуття гумору. Автор лишився постмодерністом і в цій своїй «найреалістичнішій» книжці [10].

Книги «Логіка речей» та «Трете поле» – це українська історія часів арійців та «гола правда» сьогодення. За словами Кожелянка, немає нічого смішнішого й страшнішого за правду. Загалом його твори – це суміш іронії, гіркої правди та оптимізму.

Персонажів усіх п'яти новел збірки «Логіка речей» незалежно від віку та роду занять об'єднує щось спільне: вони жахливо зациклені на зовнішньому вигляді, вони шукають гармонії з собою, світом, Богом і не можуть знайти, бо шлях їх лежить переважно через ілюзії [13]. Вони шукають щастя, а щастя, на глибоке переконання В. Кожелянка, – «йти життям і не згинатись».

Досліджуючи власні назви героїв Кожелянкових творів, ми не раз вже звертали увагу на постмодерне творення літературно-художнього антропонімікону [3; 4]. Автор вмiє надiляти своїх героїв такими iменами, якi характеризують персонажа рiзнобiчно або ж натякають на особливостi поведiнки, мислення, уподобань. Збiрка «Логiка речей» хоч i є найбільш реалiстичною серед iнших романiв, якi, як зазначає В. Єшкiлев, «стали однією з перших вдалих спроб створення українського фентезі з присмаком «вiртуального реваншу» за поразки України в реальній дiйсності» [1], але автор не зраджує постмодерним традиціям називання своїх персонажiв. Тому маємо реальних героїв з iменами, «приперченими» Кожелянковою іронією.

У новелі «Дезертир» «головний персонаж вважає себе героїчним командиром українських повстанців, насправді живучи пересічним, нічим не примітним життям» [13].

Літературно-художній антропонім (надалі ЛХА) *Василь Васильович* лише з самого початку видається простим, як і початок розповіді. Пор.: «А зовні це був простий, буденний, нічим не примітний чоловік. Такий собі *Василь Васильович*... Здавалось би, живи собі *Василь-Васильовичу*...» Але персо-

наж уявляє себе сержантом *Руборосом*, який «утік зі своєї частини зі зброєю». За паспортом він – громадянин СРСР *Руборос Василій Ульріхович*, а також командир націоналістів – «*Василід* чи то *Руборос*, чи то *Роборус*». В. Кожелянка розповідає, «що за походженням він на чверть південноафриканський расист, на чверть – єврей-сіоніст, на чверть – німецький неофашист-реваншист і лише на чверть – український буржуазний націоналіст, тобто українець, про що свідчать ворожі радянському народу ім'я та по батькові – *Василід Ульріхович*. Замолоду він ходив у бандерівській банді, де відзначався патологічним садизмом – вельми полюбляв рубати сокирою представників радянської влади на Західній Україні, особливо росіян, за що й одержав від своїх поплічників прізвисько *Руборос* (той, що **рубає росіян**). Справжнє прізвище цього зарізяки, руки якого в крові не по лікті, по самі рамена, – невідоме. Хоча такі люди прізвищ не гідні».

Імена *Василій* та *Василід* не вживаються в українському антропоніміконі, натомість функціонує ім'я *Василь*, що в перекладі з грецької мови означає *цар* [11, с. 45]. Ім'я по батькові Ульріхович характерне для німецької антропосистеми, походить від слів *uodal* – «родовий маєток, батьківщина» й *rihhi* – «могутній, багатий» [6, с. 596]. Виходить, що ЛХА *Василід Ульріхович Руборос* можна розшифрувати так: цар держави могутньої рубає росіян.

Кожелянка не був би Кожелянком, якби розшифровка цього ЛХА була вичерпною. Критики визначають напрям прози Кожелянка як «альтернативну історію», «політичне фентезі». Все це відображається і на власних назвах героїв. *Василід Руборос* – «колишній полковник спецназу ГРУ... або й ЦРУ». Він працює на «два фронти». «Найбільше він ненавидить етнічних росіян і постійно хизується тим, що рубає кацапію, як дрова».

Реальною людиною, яка відправила на страту більше людей, ніж всі інквізитори разом узяті, був голова Воєнної колегії Верховного Суду СРСР *Василій Ульріх*. Сьогодні, напевно, це ім'я мало про що говорить молодому поколінню. Але за ним ціла епоха радянського політичного терору. Його називають інквізитором планетарного маш-

табу. Ось у кого руки у крові «по самі рамена», ось цар, що рубає своїх.

Для свого героя В. Кожелянко запозичив ім'я реальної особи *Василій*, згодом *Василід*, з реального прізвища *Ульріх* автор утворив ім'я по батькові *Ульріхович*. *Руборос* уявляє себе *Великим Режисером*, а його тіло – актор, що грає *Васю Рубороса*. *Вася Руборос* – той самий *Ульріх*. Це він – «*Великий Режисер!* І актори гратимуть так, як він захоче. Згідно з його бажаннями». В. Ульріх 20 років очолював колегію Верховного Суду СРСР. За цей період він відправив на той світ багато тисяч «ворогів народу», він не церемонився з процесуальними тонкощами: розгляд справи й оголошення смертного вироку відбувалися за 15 хвилин. Його судові засідання були огидним фарсом. Одним словом, він що хотів, те і робив. Це В. Кожелянко підтверджує текстом. Пор.: «Така його воля як *Творця!* Так сказав *Деміур!* Так Бачить *Мистець!* Він – *Автор*». *Руборос* уявив себе *Богом*.

У новелі фігурує ще один варіант прізвища героя – *Роборус*. Його можна розшифрувати так: «**робот** **русский**», робот – зациклена людина, запрограмована на якісь дії. А герой таким і був.

Не обходиться письменник без хронологічно значущих ЛХА, які називають історичних та реальних осіб: *Олекса Довбуш*, вуйко *Сталін*, *Адольф Гітлер*, *Степан Бандера*.

«Банда Рубороса» складається з п'яти осіб: він сам, гарна дівчина *Леся* і троє романтично налаштованих хлопців – *Богдан*, *Любомир* і *Зеник*. У всіх молодих людей типові українські імена, *Богдан* і *Любомир* ще й автохтонні.

ЛХА *Савченко* належить до ЛХА-хамелеонів, які дуже часто використовує у своїх творах Кожелянко [3, с. 86; 4, с. 479]. Такі ЛХА мають здатність пристосовуватись до навколишнього середовища. Персонаж *Савченко*, прізвище якого з українського перетворилось на російське, нібито є перебіжчиком з банди *Рубороса*, молодим лейтенантом КГБ. Отже, прізвище міняється разом зі зміною орієнтації персонажа.

У новелі зафіксовані ЛХА не українського походження: *Абдула*, *Мурад*, *Магомед*, *Русланчик*.

«Гротесковою виглядає постать *Віктора Колобка* у новелі «Нарцис», де з винниченківською іронією описано «поміркованого та щирого діяча районного Руху, чий честолюбні задуми стати народним депутатом України розбиваються об новітню дійсність, де панує влада грошей...» [13]. ЛХА *Віктор Колобок* складається з імені *Віктор*, що в перекладі з латинської означає «перемога» [11, с. 47] та прізвища *Колобок*, що асоціюється з казковим героєм *Колобок*. *Колобок* – це «невеликий круглий хлібець» [5, с. 555]. Один раз у тексті новели натрапляємо на тричленну повну назву героя: *Віктор Флоріанович Колобок*. Ім'я по батькові *Флоріанович* утворене від імені латинського походження *Флоріан*, що означає «розкішний, чудовий, квітучий» [6, с. 605]. Виходить, що перемога (*Віктор*) розкішно (*Флоріан*) котиться (*Колобок*). *Віктор Колобок* – нарцис. Він «щоранку дві з по-

ловиною години витрачає на свою зовнішність», крім цього, його «дуже непокоїли дві речі: фарба для волосся і доля України». Цей ЛХА В. Кожелянко міг запозичити з відомого серіалу «Солдати» чи «Віктор Колобок. Справжній полковник!», де головний герой – Віктор Колобок. Герой В. Кожелянко хоче бути «ширим українцем», тому прізвище у нього українське, закінчується на –ко: *Колобок*. Насправді, *Колобок* – пристосуванець, йому вдається уникати неприємностей, він, «уперто йде до своєї мети». Але не доходить, як і герой народної казки.

Імена другорядних персонажів також у душі постмодерної карнавальності. ЛХА *Дьордій Лейтензенко* складається з угорського імені *Дьордій*, що відповідає українському імені *Георгій* [14, с. 219] та прізвища-композиції *Лейтензенко* (лейтенант + зона, територія). З тексту ми дізнаємося, що герой був завбазою райкоопспоживспілки. Ім'я самодіяльного кобзаря *Олелька Мустафійчука* утворене від імені славного роду *Олельків* + прізвище тюркського походження *Мустафа*. Автор поєднує в одному ЛХА оніми різних антропосистем, створюючи креольські ЛХА.

Персонаж *Артімон Кузик* – «ліпший газда великого і багатого села Поросятинці. Це підтверджує його прізвище, яке утворене від грецького імені *Кузьма*, що означає «порядок, краса» [11, с. 70].

Іронічно сприймається ЛХА *Василь Сарака* («в'їдливий журналіст із незалежної газети»). Ім'я *Василь* у перекладі з грецької означає «цар» [11, с. 45], а прізвище *Сарака* походить від румунського аелятивна *сарака*, що означає «бідняк, бідолаха», «сіромаха» [14, с. 503]. Повна розшифровка буде: цар бідолаха!

Бізнесмен із Києва пан *Іванов* – «український буржуй», хоч розмовляє російською і має російське прізвище.

Нами зафіксований андронім пані *Колобкова* – дружина *Колобка*. Фігурують форми імен *Ксюха* та *Вітюха*, що є характерними для російського розмовного називання.

Іменем *Миколай* з новели «Вино» наділено «доктора наукового атеїзму», котрий на схилку життя бажає примиритися з Богом. Автор знайомить читача з персонажем: «Пан Миколай, чоловік значного віку... У середині свого п'ятого десятка пан Миколай, тоді ще просто Микола, а для деякого навіть Коля...» Поважне ім'я *Миколай* героєві дісталось вже під старість. В. Кожелянко подає розшифровку прізвища *Коля* – *Два Презервативи*, яким називали колись пана *Миколая*. Пор.: «...мав дружину, дітей, коханку і не цурався того, що називається випадковими зв'язками, проте з невідповідними персонами і з найсуворішим дотриманням сексуальної безпеки. За це деякі колежанки називали його між собою *Коля* – *Два Презервативи*».

У цій новелі автор об'єднав багато дво-члених ЛХА, які складаються з імені та імені по батькові, але їм характерні риси різних антропосистем: *Миколай Францович*, *Маргарита Карлівна*, *Дьордій Іванович*.

Серед ЛХА новели виділяються теоніми: *Бог, Ісус Христос, Господь Всемилостивий, Він*.

У новелі «Щастя» головна героїня має екзотичне ім'я *Ефіопка*. На перший погляд, здавалось би, все просто: ім'я походить від назви країни. А насправді, героїня не має нічого спільного з Ефіопією. За текстом новели дізнаємося, що власна назва *Ефіопка* утворилась від ініціалів героїні. Пор.: «Ефіопка мала назад ставати Еллою Феофілівною (Е. Ф. скорочено), матір'ю двох дітей і дружиною солідного чоловіка». Інколи головний герой так і називає свою подругу – *Еф* («Набрав номер Ефіопки...»), «... та я помітив, Еф...»). З іменем *Ефіопка (Еф)* героїня виступає в ролі коханки, з іменем *Елла* – в ролі дружини. Після розриву відносин з коханцем, сама *Еф* називає це ім'я дикунським. Пор.: «– Привіт, Еф. – Милий мій, забудь це дикунське ім'я...». В кінці новели ми фіксуємо перехід власної назви в апелятив («Про *ефіопку* заборонив собі думати...»).

Привертають увагу ЛХА-прізвиська *Стрекоза* та *Помаранча*, які також утворилися від апелятивів. *Стрекоза* отримала таку назву, мабуть, за схожість з комахою, чи через зеленоокість. Пор.: «Зателефонувала Стрекоза – це наша подруга, дуже симпатична зеленоока дівчина й художниця... Стрекоза (саме так, у російській версії, а не Бабка ж)».

Героїня *Помаранча* – не то істота, не то дух, виявляється, що «світ зачинався таки з Великої Помаранчі». Вона може сидіти в барі, читати, сміятися, але ніхто цього не бачить, бо «вона собі ховається у сорочці-вишиванці маленьким хрестиком на молодому тілі, де цятки то полотняні бранці, з яких ростуть квітки та звірі». В. Кожелянко пише: «Ось є на світі Помаранча. Якщо ви хочете її собі уявити, візьміть великий стиглий апельсин, покладіть його на випрану синю джинсівку, поставте Моцарта і заплющіть очі. Те, що вам явиться і буде Помаранча. Якщо вам скажуть, що вона справді безтілесна, не вірте, – я достеменно знаю, що Помаранча харчується шоколадом і має чорний пояс із карате. А «*Безтілесна*» – це одне з багатьох її імен», що означає – та, «яка не має тіла, плоті, нематеріальна» [5, с. 73]. У новелі «Чайна ейфорія ми не знаходимо ні одного імені, прізвиська чи прізвиська. Тут присутній ЛХА *Ця*, виражений вказівним займенником. Пор.: «*Ця* відійде на другий план... При згадці про *Цю* спалахнув всеосяжний біль...»

З романом «Третє поле» В. Кожелянко «вийшов на обшари «розлитого філософування» – нехай і відверто пригодноцької, та все ж планової за настроєм і концептуальної за суттю оповіді про одвічно важливе й органічно людське» [1]. Автор проводить свого героя *Рана* через трійко полів, зупиняється на легендарному Трипіллі, яке було «колискою української цивілізації». Для того, щоб стати повноправним володарем не лише краю людей Бика, а й усіх довколишніх країв, герой «Третього поля» *Ран* мусять пройти крізь безліч випробувань, створити нову релігію і навіть переступити через себе.

Персонажі роману «Третє поле» наділені односкладними іменами: *Ран, Кан, Вук, Ош, Тум, Ур, Гук, Сак, Лок, Мук, Ок, Плат, Клам*, рідше – дво-

складними: *Орол, Ларі, Леда, Гета, Ула, Дея, Еда*.

В. Кожелянко не подає розшифровки ЛХА. Ми можемо тільки здогадуватись, асоціювати. Молодий мисливець *Ран* вполював оленя, «блискавично підбіг, навалився й перерізав йому горло батьковим мідним кинджалом», наніс йому смертельну рану. Можливо, від слова *рана* й утворено ім'я персонажа *Ран*, адже на долю героя випали сильні переживання, душевний біль, страждання, а це – рана душі. Зі змісту роману ми дізнаємося, що символом громади селища Рангорода було обрано знак Сонця. А бог Сонця, Творець світу в давньоєгипетській релігії – *Ра*. Це ще один варіант походження імені. У японського режисера Акіри Куросави є фільм «Ран», що означає «Смута», «Божевілля». Ці назви найбільш підходять для героя Кожелянка: смуту він посіяв у своєму городищі, створив собі бога – чим не божевілля!

На сторінках роману герой проходить три поля. З його ростом, становищем і зміною обставин відбувається зміна імені. На початку роману ми знайомимось з молодим мисливцем *Раном*, згодом *Ран* стає воїном і отримує ім'я *Ран Степовий* (завойовник Степу), а ще далі – *Ран Великий* («... йому степовому полководцю *Ранові Великому* (а він буде великим або мертвим, це він остаточно для себе вирішив), пощастило і цього разу»). З іменем *Ран* героєм вступив у перше поле, з іменем *Ран Степовий* – у друге, а з іменем *Ран Великий* – у третє.

Трипільці, відчуваючи страх і розгубленість перед грізними силами природи, створили світ ідолів та фетишів, наділивши їх міфічною силою. На сторінках роману В. Кожелянка нами зафіксовано низку теонімів: *Велика Матір, Великий Батько, Володар Сну, Дух Лісу* та ін.

З сивої давнини образ жінки як втілення життєдайної сили Землі, природи, захисниці всього живого пройшов через тисячоліття і живе в нашій свідомості в образі Матері-Землі, Матері-Вітчизни. У В. Кожелянка фігурує *Велика Богиня, Найбільша Матір, Велика Матір, Старша Жінка* («Чоловіки громади Летючого Собака нічого не вигадували, вони твердо знали, що все суще народила *Найбільша Матір – Велика Богиня*»; «була так схожа на *Велику Матір*, що люди Летючого Пса не могли її не вшановувати як представницю Богині»). Видатний грецький філософ Платон писав, що більш аніж діти про свою матір, громадяни мають піклуватися про рідну землю: адже вона – Богиня, володарка смертних творинь [2, с. 72]. Земля-мати – «дополітеїстичний образ-тотем протоукраїнців, котрі поклонялись родючій ниві, всій Землі... У найдавніші часи Земля-мати уявлялася як священне тіло дружини Неба, а також як «світлиця людей», пристанище для тварин і птахів. Її обожнювали як найбільшу життєдайну силу» [9, с. 120].

Юний *Ран* поклоняється різним богам, дякує їм за підтримку. Пор.: «Попросив *Володаря Сну* відпустити його у *Яв*»; «подякував *Вогневі* за добру волю»; «віддав хвалу *Духові лісу*», «помолився до *Духа Стену*, до *Нічного Неба* і до *Місячного Серпа*»,

«Шановна, *Водо*, ми вдячні *Тобі*, що *Ту є!*» Але небезпечні думки крутяться у голові Рана: «є *Великий Батько*, який стоїть над *Великою Матір'ю*. А якщо так, то мусить бути і *Великий Син*». Герой з липового поліна вирізає «подобизну *Великого Сина*», знає, що він має бути схожим на Рана. Так створюється ще один бог («Позаяк *Велика Матір* у світі одна і *Великий Батько* – один, то й син – один, що є! Це і стало ім'ям Ранового бога – *Один-є*). Від тепер Ран поклоняється своєму ідолу, хоча дослухається до *Того, хто базикає в середині*. Ми знаємо, що *Один* – верховний бог в германо-скандинавській міфології, мудрець і шаман, знавець рун і сказань, цар-жрець, князь-волхв, бог війни і перемоги. Його культ користувався особливою популярністю у вікінгів.

Нам вдалося розшифрувати деякі назви героїв, прикметно, що такі імена можуть бути характерними для багатьох етносів. Якщо вважати, що прабатьківщина індоєвропейців локалізується в степах Східної Європи (за Г. Чайлдом, М. Гімбутас, О. Брюсовим, В. Даниленком, Ю. Павленком) [2, с. 83], то рухливий спосіб життя, розселення спільноти спричинило поширення мови та надбань культури. Тому однакові імена характерні для Скандинавії та Азії, хоча можуть мати різне тлумачення. Пор.: ім'я *Еда* («Ран уже знав, хто буде його дружиною – зеленоока, чорнобрива, білошкіра Еда») скандинавського походження, його значення невідоме [6, с. 76], Вікіпедія зазначає, що це ім'я турецького походження, означає «*благочестива*»; городищенський відун *Ош* має назву дуже давнього міста в Середній Азії (Киргизія), крім того *ош* – священний звук в індуїзмі. У Ведах *ош* – звук Сонця і Всесвіту, символізує собою рух вгору, наближення душі до вищих сфер; ім'я *Леда* запозичене з грецької міфології (за легендою Зевс в образі прекрасного лебедя оволодів Ледою [12, с. 131], Ран також всіляко домагається Леди). У дуже давні часи *Леда* була уособленням ночі, матері світла. ЛХА *Плат* – імовірно має грецькі корені й означає «сильний, міцний, могутній» [6, с. 532], одночасно напрошується асоціація з іменем грецького філософа Платона, адже у романі *Плат* – ясновидець, саме він розповідає Ранові про три поля, через які проходить людина, як і Платон, подає поняття про небуття, про ідею блага, що підтверджується текстом роману: «хоробрий Плат», «мудрий Плат», «Велемудрий Плат», «на короткій нозі з Вищими Силами». Ім'я *Рум-і* («ішов вождь громади – сильний і мудрий Рум-і») давньонімецького походження, означає «*слава, честь*» [6, с. 555], разом з тим, Румі – ім'я відомого класика перської поезії XI століття, філософа Джалаліддіна. Найближчі товариші Рана *Кан* і *Вук*. Тлумачення цих імен знаходимо в історико-етимологічному словнику П. Чучки: *Кан* походить «від угорського тюркізму *кан* – «*хан*»; утворилося внаслідок усічення давньослов'янського особового імені *Канимирь*, перший компонент якого дієслово *канити* «запрошувати» [14, с. 248]. Ім'я *Вук* походить від південнослов'янського чоловічого імені *Вук*, співвідносного з апелятивом *вълк* [14, с. 127]; крім цього існує графство *Вук* – провінція на півно-

чі Об'єднаного Королівства. ЛХА *Гук* походить від апелятива *гук*, який у Карпатах має близько десяти значень: «сильний звук, шум, звук людського голосу, сильний поклик, безладне звучання людських голосів» та ін. [5, с. 265]. Ім'я відун *Сака* походить від місцевого українського апелятива *сак* – «сітка для ловлі риб» чи «сітка для носіння трави»; існувало давньоукраїнське чоловіче ім'я *Сак*, що із давнішого Ісаакій [14, с. 500]. Вождя степовиків В. Кожелянко назвав іменем *Ур*. ЛХА *Ур* асоціюється з назвою найдревнішого міста світу *Ур*, одного з стародавніх шумерських міст-держав в Месопотамії, міста Авраама (Ірак). За словником давньоукраїнської міфології Сергія Плачинди, «*Ур (Op, Orь)* – найголовніший бог орачів, хліборобства, родючості за часів Трипільської культури (4 – 3 тис. до н. е.). Вважалося, що *Ур* – творець плуга. На честь *Ура* орії-переселенці з Дніпра до Месопотамії збудували однойменне місто» [9, с. 219]. *Сина* вождя *Ура* кличуть *Ларі*. Так в Римі називали добрих духів, які охороняли дім і родинне щастя [5, с. 606] («*Ларі* – найбільший воїн степу... оборонець усіх громад на всі чотири сторони світу»), разом з тим, так називається грошова одиниця Грузії [5, с. 607]. Учитель Рана, «старий мисливець і воїн *Тум*» має ще й прізвисько *Кульгавий Тум*. Ім'я утворене від апелятива *тум, тум*, яким у XVII - XVIII ст. називали людину народжену від змішаного шлюбу між чоловіком-бусурманом та полоненою жінкою-русинкою; так називають похмуру мовчазну людину [5, с. 1484]. Прізвисько *Кульгавий* учитель отримав через пошкодження у битвах. ЛХА *Ок* – ім'я старого мисливця, можливо утворене від апелятива *око*, адже мисливець має добре бачити, що підтверджують назви індіанців: *Зірке Око*, *Проникливе Око*, *Соколине Око*.

Наділяючи своїх персонажів такими іменами, автор не тільки віддавав данину постмодернізму, адже використовував назви різних епох, різних часів, перемішав нації та народи, але й привернув увагу до того, що колись цивілізації могли бути й трипільці. Переселяючись на нові землі, трипільці свої знання з рільництва та народних ремесел понесли в Китай, Індію, Месопотамію, Палестину, Єгипет, Північну Італію, на Балкани, в Західну Європу, Скандинавію. Не випадково власні назви Кожелянкових героїв функціонують і сьогодні у різних народів на індоєвропейському континенті.

Таким чином, майже всі описані нами ЛХА є промовистими, тобто несуть якусь інформацію про літературного героя. Лише незначний відсоток становлять номінативні ЛХА. У аналізованих творах надзвичайно багато штучно створених ЛХА, у яких відбивається фантазія автора, його спостережливість, вміння виокремити в людині риси, які дуже влучно характеризують її позитивні чи, навпаки, негативні якості, увиразнюючи іронічне або й саркастичне ставлення автора. Не зважаючи на те, що «Логіка речей» та «Третє поле» В. Кожелянка є найбільш реалістичними, все одно постмодерністська карнавальність позначилась на структурі та онімній семантиці власних назв його героїв

Література

1. Андрусяк Іван. «Розлите філософування» [Електронний ресурс] / Іван Андрусяк // Режим доступу: <http://dyskurs.narod.ru/Kozhelianko.htm>
2. Бунятян К. П., Мурзін В. Ю., Симоненко О. В. На світанку історії / К. П. Бунятян, В. Ю. Мурзін, О. В. Симоненко. – К., Видавничий дім «Альтернативи», 1998. – 336 с.
3. Вегеш А. Новаторство літературно-художньої антропонімії Василя Кожелянка / Анастасія Вегеш // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Філологія. Випуск 14. – Ужгород, 2006. – С. 85 – 88.
4. Вегеш А. Традиції та новаторство літературно-художніх антропонімів творів Василя Кожелянка / Анастасія Вегеш // *Ukrainistika v Slovanskom kontexte na začiatku nového tisícročia. Jazykovedný zborník vedeckých štúdií venovaný životnému jubileu doc. PhDr. Zuzany Hanudel'ovej, CSc.* – Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2009. – S. 478 – 487.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / [уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
6. Ісат Ю. А. Таємниця вашого імені / Ю. А. Ісат. – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2006. – 736 с.
7. Кожелянко В. Логіка речей. Новели / Василь Кожелянко. – Львів : Кальварія, 2007. – 160 с.
8. Кожелянко В. Третє поле. Роман / Василь Кожелянко. – Вінниця, ПП «Видавництво «Теза», 2007. – 222 с.
9. Плачинда С. Словник давньоукраїнської міфології / Плачинда Сергій. – К. ; Велес, 2007. – 240 с. – Серія : Культурна спадщина України.
10. Родик К. Криптограма анекдоту [Електронний ресурс] / К. Родик // Режим доступу: <http://www.dt.ua/newspaper/articles/55195>
11. Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей : Словник-довідник / Л. Г. Скрипник, Н. П. Дзятківська / [ред. В. М. Русанівський]. – 3-те вид., випр. – К. : Наукова думка, 2005. – 335 с.
12. Словник античної міфології / [уклад. І. Я. Козовик, О. Д. Пономарев ; вступ. стаття А. О. Білецького; відп. ред. А. О. Білецький]. – 2-е вид. – К. : Наукова думка, 1989. – 240 с.
13. Трофименко Т. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.inlit.com.ua/node/3355>
14. Чучка П. Прізвища закарпатських українців : історико-етимологічний словник / Чучка Павло / [наук. ред. член-кор. НАН України В. В. Німчук]. – Львів: Світ, 2005. – 704 + XLVIII с.

Анастасія Вегеш

СТИЛИСТИЧЕСКАЯ РОЛЬ ЛИТЕРАТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫХ АНТРОПОНИМОВ В СБОРНИКЕ «ЛОГИКА ВЕЩЕЙ» И РОМАНЕ «ТРЕТЬЕ ПОЛЕ» ВАСИЛИЯ КОЖЕЛЯНКО

Аннотация. В статье проведено анализ литературно-художественных антропонимов сборника «Логика вещей» и романа «Третье поле» современного украинского писателя Василия Кожелянко. Подано описание собственных имен героев, определено функции литературно-художественных антропонимов и влияние постмодернизма на способы их образования.

Ключевые слова: альтернативная история, литературно-художественный антропоним (ЛХА), постмодернизм, прозвище, аpellатив, характеризующая функция.

Anactasia Vehesh

STYLISTIC ROLE OF THE PROPER NAMES OF THE LITERARY HEROES IN THE COLLECTION OF SHORT STORIES “LOGIC OF THINGS” AND THE NOVEL “THE THIRD FIELD” BY VASYL KOZHELIANKO

Summary. In this article author researches the proper names of the literary heroes in the collection of stories “Logic of things” and the novel “The third field” written by the modern Ukrainian writer Vasyl Kozhelianko. The article also gives the description of the proper names of the literary heroes, determines their functions and the influence of postmodernism on their creation.

Key words: alternative history, proper name of the literary hero, postmodern, nickname, appellative, characteristic function.

Вегеш Анастасія Іванівна – кандидат філологічних наук, викладач кафедри української мови УжНУ.